

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Victor Boico,

juducând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de rezervă de pușcași nr. 26 Altai din 29 octombrie 1944, în cauza penală privindu-i pe

Muntean Matvei XXXXX, născut în XXXXX;

Dicusari Fiodor XXXXX, născut în XXXXX;

Aram Vasilii XXXXX, născut în XXXXX;

Barbacar Gheorghii XXXXX, născut în XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de rezervă de pușcași nr. 26 Altai din 29 octombrie 1944, Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX au fost condamnați fiecare în baza art. 54-10 alin. (2) și art. 54-11 din Codul penal al URSS, la pedeapsa de 8 ani închisoare, cu privarea de drepturi pe un termen de 3 ani, după executarea pedepsei, cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX, au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în timpul slujbei în batalionul 129 al Armatei Roșii, nedorind să slujească, în mod sistematic au făcut agitație antisovietică în rândul soldaților împotriva partidului și puterii sovietice, răspândind zvonuri defăimătoare și diferite critici despre conducătorii lor, traducătorilor, totodată laudau modul de trai mai bun pe timpul românilor și conducerea din România.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a

solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX și reabilitarea acestora.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX a infracțiunilor imputate, în respectiva cauză penală nu sunt, astfel sentința de condamnare în privința inculpaților nominalizați, a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor unor martori, fără a fi administrate și cercetate alte probe, luate în considerare și declarațiile inculpaților, care în esență au explicat instanței că ei doar și-au exprimat punctul lor de vedere asupra faptului că nu doresc să slujească în armata roșie.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Totodată, conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*activitate contrarevoluționară*”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de rezervă de pușcași nr. 26 Altai din 29 octombrie 1944, Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX au fost condamnați pentru activitate contrarevoluționară în lipsa elementelor infracțiunilor incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX în baza art. 54-10 alin. (2) și art. 54-11 din Codul penal al URSS, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestora la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea acestora.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanelor la răspundere penală, cu reabilitarea acestora.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Diviziei de rezervă de pușcași nr. 26 Altai din 29 octombrie 1944, privind condamnarea lui Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX, în baza art. 54-10 alin. (2) și art. 54-11 din Codul penal al URSS, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestor persoane la răspundere penală.

Muntean Matvei XXXXX, Dicusari Fiodor XXXXX, Aram Vasilii XXXXX și Barbacar Gheorghii XXXXX sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **28 iunie 2021**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico